

Čís. 3743.

Odpůrčí řád.

Jest na žalobci, by zevrubně uvedl ona právní jednání, jež mají vůči němu býti prohlášena bezúčinnými.

Osoba dlužníka, jeho výdělečná síla a schopnost není »jmením« dlužníka. Oprávnění k živnosti není předmětem, jehož by se nesměl dlužník, byť i v neprospěch věřitelů, vzdáti.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1924, Rv II 33/24.)

Žaloba na Annu W-ovou, by převedení živnosti, obchodu uhlím a palivem, jež předsevzal Robert W. na žalovanou, svou manželku, pokud se týče právní jednání, k tomuto účelu provedená, byla vůči žalující společnosti prohlášena za bezúčinná, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Žalující společnost uplatňuje v dovolání jediné dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (čís. 4 Šu 503 c. ř. s.), leč zcela neprávem. Vytýká-li napadenému rozsudku, že vykládá ustanovení odpůrčího řádu nesprávně, a že právní názor jeho spočívá na nepochopení právních otázek, jež jest vzíti v úvahu, jest výtku ta bezpodstatnou. Z provedení dovolání lze seznati, že v první řadě brojí dovolatelka proti názoru odvolacího soudu, jenž jest souhlasný s názorem prvního soudu, a to v tom bodě, že bylo věcí žalobkyně, aby zevrubně uvedla ona právní jednání, jež mají býti prohlášena bezúčinnými. Tomuto názoru vytyká dovolatelka zcela bezdůvodně nesprávnost, neboť požadavek ten jest v úplné shodě s ustanoveními §§ 1, 7, 12 a 13 odp. řádu. Dovolatelka se ostatně sama tímto požadavkem řídila, pokud odporovatelné jednání druhé strany shledávala v p ř e v o d u obchodu uhlím a dřívím s Roberta W-a na jeho manželku, žalovanou Annu W-ovou. Příčinivši však své původní žalobní prosbě dodatek, by případně bezúčinnými prohlášena byla ona právní jednání, jež byla za tím účelem, t. j. za účelem převodu, předsevzata, byla povinna, by určité označila ona právní jednání, v nichž onen převod spatřuje. Odvolací soud poukazuje správně k tomu, že to bylo lehce možno ohledně přihlášek a odhlášek živnosti, seznatelných ze spisů živnostenského úřadu. Jak přihlášky tak i odhláška živnosti děly se veřejně, ony byly předmětem úředního šetření a není proto poukaz dovolatelky na to, že se odporovatelná právní jednání zpravidla korají zastřené, v tomto případě dosti přílehlavým. Jest arciž na snadě, míti za to, že tak, jako odvolací soud, i dovolatelka nemíní oněmi právními jednáními nic jiného než právě jen ono dvojí přihlášení živnosti žalovanou a odhlášení (složení) živnosti jejím manželem. Než oba tyto počiny jsou čistě jednostrannými projevy vůle; žalovaná nabyla, jak soud první stolice správně má za to, oprávnění k provozování živnosti samostatně, originárně, bez jakéhokoliv smluvního vztahu k svému manželi, který se své strany neučinil

více, než že odhlásil provozovanou živnost. Skutkovým zjištěním nižších soudů, že se nestal smluvní p ř e v o d živnosti, tím méně pak převod živnosti s materiáliemi a jinými aktivy, jest dovolací soud vázán. Stejně vyloučili oba nižší soudové úmysl na straně dlužníka Roberta W-a, by složením živnosti, ve které se mu špatně vedlo, poškodil své věřitele. Také tímto skutkovým zjištěním jest dovolací soud vázán, právě tak, jako zjištěním, že dlužník Robert W. v době, kdy živnost odhlásil, neměl jiného jmění než to, že byla živnost na jeho jméno přihlášena. Zcela právem poukazuje odvolací soud k tomu, že jakákoliv exekuce na živnost vedená nebyla by vešla k uspokojení věřitelů, neboť bez finančních obětí se strany věřitelů a bez součinnosti dlužníkovy, ku které by nemohl býti donucen, nebylo by lze očekávati výtěžek z obchodu, který neměl zboží ani pohledávek. K této úvaze byl odvolací soud oprávněn i v rámci tohoto sporu, neboť odporovatelnost jest vyloučena, když se ukáže, že by věřitel nedošel zaplacení, i kdyby právní jednání, jemuž odporuje, nebylo bývalo předsevzato. Vývody dovolatelky, vztahující se k otázce, zda rovná se zlému úmyslu také zaviněná nevědomost, lze ponechati mimo úvahu, neboť schází již první předpoklad pro odporovatelnost, totiž právní jednání, jež by se týkalo jmění dlužníka a poškozovalo věřitele (§ 1 odp. ř.). Na osobu dlužníka, na jeho výdělečnou sílu a schopnost, nelze pohlížeti jako na součástku jeho jmění, na niž by měl věřitel nárok, proto nelze také jeho oprávnění k provozování živnosti ceniti jako předmět, jehož by se nesměl dlužník, byť i v neprospěch věřitelův vzdáti. Není exekučního prostředku, kterým by mohl býti dlužník donucen, aby zase provozoval živnost, kterou složil. Proto neušlo také žalobkyni nic, nač by měla oprávněný nárok a co by mohlo a mělo býti důsledkem její odpůrčí žaloby uvedeno ve stav předešlý. (Viz k tomu: Menzel, Anfechtungsrecht str. 78, Krasnopolski, Anf. R. str. 9.)

Čís. 3744.

Peněžité pohledávky a závazky, vytčené v §u 1 nařízení vlády ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n., nemohou po dobu platnosti tohoto nařízení jakož i dalších nařízení ze dne 19. prosince 1921, čís. 472, ze dne 22. prosince 1922, čís. 377 a ze dne 13. prosince 1923, čís. 236 sb. z. a n., býti soudně vymáhány ani tehdy, byly-li vyloučeny ze soupisu podle §u 2 nařízení vlády republiky čsl. ze dne 7. srpna 1922, čís. 265 sb. z. a n., a platí i ohledně těchto závazků předpisy §§ 2 až 4 nařízení vlády čís. 173 z r. 1921, po příp. čís. 472 z r. 1921.

(Plenární usnesení ze dne 23. dubna 1924, čís. pres. 289/24.)

V rozhodnutí svém ze dne 13. března 1923, R I 173/23, uveřejněném pod čís. 2372 sbírky rozhodnutí ve věcech civilních, pořádané z příkazu předsednictva Nejvyššího soudu, vyslovil Nejvyšší soud názor, že nelze ve smyslu vládního nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n., přerušiti v poměru k republice rakouské spory, v nichž se jedná o nárocích vyloučených ze soupisu pohledávek a závazků vzniklých v korunách rakousko-uherských mezi věřiteli a dlužníky československými a rakouskými podle vládního nařízení ze dne 7. srpna 1922, čís. 265